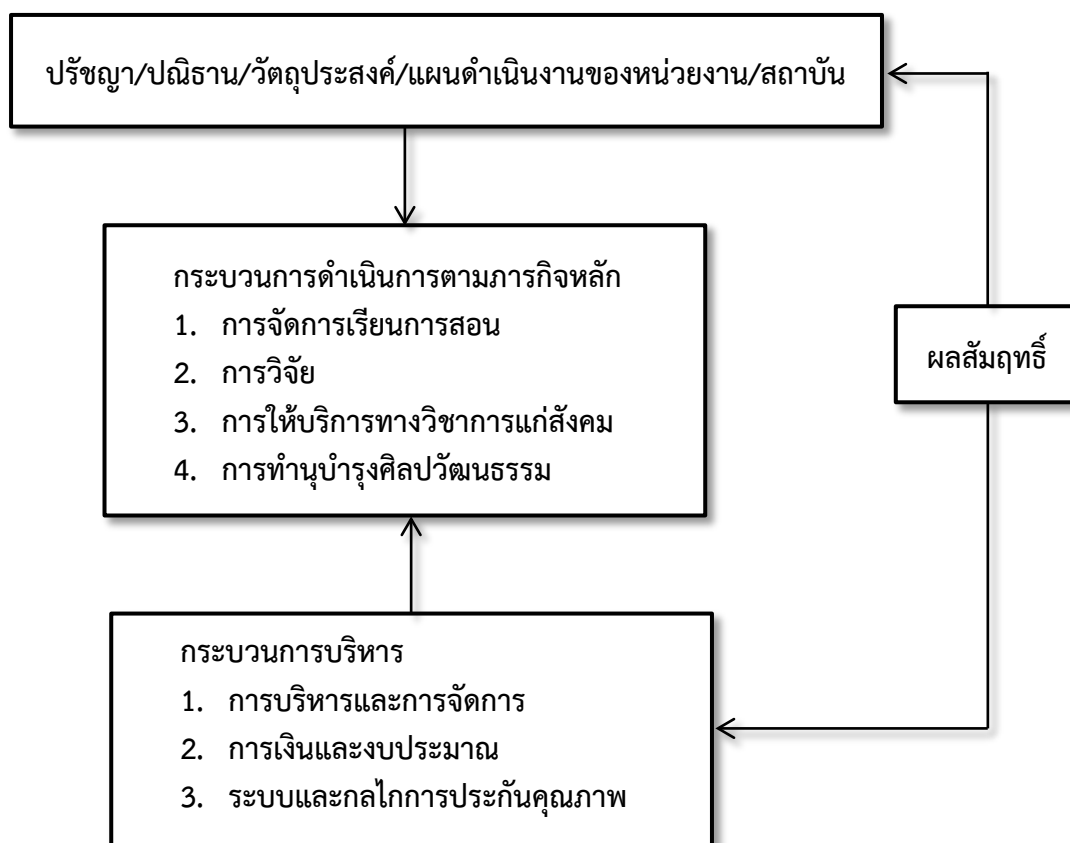

ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา ได้คำนึงถึงองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้านการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเป็นสำคัญ ดังนั้นการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษา จึงต้องจัดระบบและกลไก ตลอดจนถึงชี้วัดคุณภาพที่สอดคล้องกับองค์ประกอบคุณภาพดังกล่าว

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายใน โดยวงจร PDCA (Plan – Do – Check - Act) เป็นการปฏิบัติโดยบุคลากรของสถาบันการศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษา ประกอบด้วย

1.1 การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) จะประกันว่ามีการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ โดยการควบคุมปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพ การควบคุมดังกล่าวเน้นที่ระบบการกำกับดูแลตนเอง (Self – Regulating System) ในระดับบุคคล กองวิชา กรม্নักเรียน/กองทหารปกครอง และสถาบัน

1.2 การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) หมายถึง การตรวจสอบผลการดำเนินการของระบบและกลไกควบคุมคุณภาพการศึกษาภายใน ที่สถาบันการศึกษาได้จัดให้มีขึ้น โดยจะเป็นการตรวจสอบเชิง

ระบบ มุ่งเน้นการพิจารณาว่า สถาบันได้มีระบบควบคุมคุณภาพหรือไม่ ได้ใช้ระบบที่พัฒนาขึ้นเพียงใด และมีขั้นตอนการดำเนินการที่จะทำให้เชื่อถือได้หรือไม่ว่าการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

1.3 การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) หมายถึง การประเมินค่าระดับคุณภาพของ กิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น โดยมีจุดเน้นที่โปรแกรมวิชา การประเมินจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) การประเมินทาง วิชาการจากภายนอก (External Peer Review) และการใช้ตัวบ่งชี้วัดพฤติกรรม (Performance Indicators)

2. การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก (External Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายนอกโดย สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ บุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าว รับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษา ประกอบด้วย

- 2.1 การตรวจสอบคุณภาพที่ผ่านกระบวนการประกันคุณภาพภายใน
- 2.2 การประเมินคุณภาพ
- 2.3 การให้การรับรอง

ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในกับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก

การประกันคุณภาพภายในเป็นการตรวจสอบ การควบคุม การติดตาม ประเมินผลคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถาบันศึกษานั้นเองหรือหน่วยงาน ต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันศึกษานั้น ผลจากการตรวจสอบคุณภาพภายใน คือ มีการวาง ระบบงานที่มีระบบและกลไกชัดเจนมีการดำเนินงาน รวมทั้งมีการพัฒนาฐานข้อมูลในด้านต่าง ๆ ส่วนการ ประกันคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษา ซึ่งกระทำโดยสำนักงานภายนอกหรือผู้ประเมินภายนอก เพื่อมุ่งให้ มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

การประกันคุณภาพภายใน จะเน้นการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาด้าน ต่าง ๆ ของปัจจัยนำเข้า (Input) และกระบวนการ (Process) ส่วนการประกันคุณภาพภายนอก จะเน้นการ ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในด้านต่าง ๆ ของผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ดังนั้น การประกันคุณภาพภายในย่อมส่งผลถึงการประกันคุณภาพภายนอกโดยตรง

การประเมินคุณภาพภายนอก จะใช้ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานต่าง ๆ ในการประเมินผลการดำเนินงานของ สถาบันการศึกษา รวมทั้งการตรวจเยี่ยมสถาบัน ซึ่งในการประเมินต้องคำนึงถึงปรัชญา พันธกิจ และลักษณะ การเรียนการสอนของแต่ละสถาบันการศึกษา โดยสถาบันการศึกษาจะต้องมีการจัดทำรายงานประจำปี เตรียมเอกสารข้อมูลในด้านต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลตามตัวบ่งชี้ และรายงานการประเมินตนเองอย่างน้อย ๓ ปีการศึกษา โดยสามารถจัดทำในรูปแบบ CD – ROM หรือ E - SAR (Electronic Self Assessment Report) เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. ต่อไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษา มาตรา 49 ได้กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เรียกโดยย่อว่า “สมศ.” มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 117 ตอนที่ 99 ก เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2543 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน 2543

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงานเพื่อพัฒนาเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

คณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2543 ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ.2543 จำนวน 11 คน โดยให้มีกรรมการโดยตำแหน่งจำนวน 3 คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม (ปัจจุบัน คือ กระทรวงศึกษาธิการ) ประธานกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประธานกรรมการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน สรรหาจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ทางด้านการบริหารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งในจำนวนนี้ ต้องเป็นบุคคลซึ่งมิใช่ ข้าราชการที่มีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำรวมอยู่ด้วยไม่น้อยกว่า 4 คน และให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง

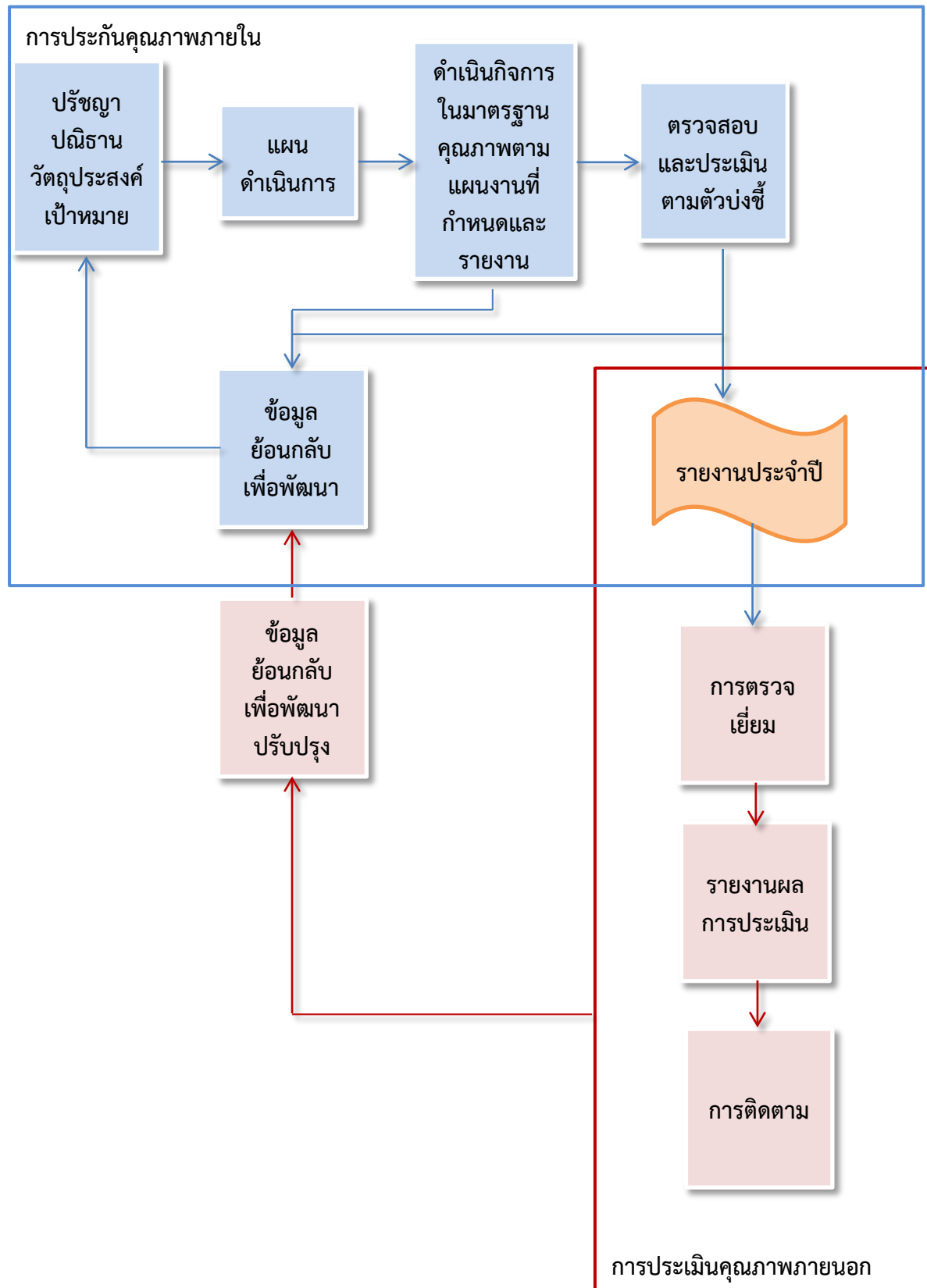
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีอำนาจหน้าที่หลัก ดังนี้

1. พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก กำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
2. พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์ สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก
3. ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก
4. กำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก ที่ดำเนินการโดยผู้ประเมินภายนอก รวมทั้งให้การรับรองมาตรฐาน ทั้งนี้ในกรณีจำเป็นหรือเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานอาจดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกเองก็ได้
5. พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม และสนับสนุนให้องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพหรือวิชาการ เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ
6. เสนอรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม(ปัจจุบัน คือ กระทรวงศึกษาธิการ) และสำนักงานงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่ รายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้ายและเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

นอกจากนี้ได้กำหนดไว้ ในบทเฉพาะกาลว่าจะต้องจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งภายในหกปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ใช้บังคับ

แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

ความแตกต่างระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก

การประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน	การประกันคุณภาพ การศึกษาภายนอก
ผู้รับผิดชอบ : สถาบันอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)	ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องคการมหาชน) (สอศ.)
กระบวนการ	กระบวนการ
การควบคุมคุณภาพการศึกษา	การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	การประเมินคุณภาพการศึกษา
ประเมินคุณภาพการศึกษา	การเฝ้าการรับรอง

หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา

1. การสร้างความมั่นใจและสร้างความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา
2. การป้องกันปัญหา ต้องมีการวางแผนและเตรียมการ
3. การตั้งมั่นบนหลักวิชาในการพัฒนาหลักวิชาชีพ
4. การดำเนินงานสามารถติดตาม ตรวจสอบ และประเมินตนเองได้
5. การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับทุกขั้นตอน
6. การสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจให้กับบุคลากรในพื้นที่
7. การเน้นภาวะผู้นำของผู้บริหาร

วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

- 1.1 เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพของสถาบันการศึกษาในการดำเนินการกิจด้านต่าง ๆ
- 1.2 กระตุ้นเตือนให้สถาบันการศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง
- 1.3 เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษา
- 1.4 เพื่อบริหารงานสภาพและพัฒนาการในด้านคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันการศึกษาต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา และประเมินคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด และสอดคล้อง กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

2.2 เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็น จุดเด่น – จุดที่ควรพัฒนาของสถาบันการศึกษาเงื่อนไข ของความสำเร็จ และสาเหตุของปัญหา

2.3 เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถาบันการศึกษาและ หน่วยงานต้นสังกัด

2.4 เพื่อส่งเสริมให้สถาบันการศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

2.5 เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาต่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

กระบวนการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

1. การควบคุมคุณภาพภายใน (Internal Quality Control)

เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยสถาบันการศึกษาจัดระบบและกลไกการ ควบคุมภายในองค์ประกอบหรือปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตนักเรียนหรือนักศึกษา เช่น ประกาศนโยบายการ ประกันคุณภาพการศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบ มีระบบการตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานภายใน เพื่อการพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษา กำหนด มาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และจัดทำข้อมูลพื้นฐานการศึกษาไว้เพื่อใช้ใน การพัฒนาคุณภาพต่อไป

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาจัดทำแผนเพื่อใช้เป็น แนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ ในด้านการพัฒนาหลักสูตร สื่อการพัฒนา ครูและบุคลากร ธรรมนูญสถานศึกษา การเรียนการสอน การแนะแนว การจัดการเรียนการสอน และการ ประเมินผล เป็นต้น ทั้งนี้โดยเน้นระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผน ติดตาม กำกับการดำเนินงานอย่าง จริงจังและต่อเนื่อง

2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing)

เป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถาบันการศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อยืนยัน เป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ โดยการตรวจสอบคุณภาพจะตรวจสอบว่าสถาบันการศึกษา มีระบบและกลไกควบคุมคุณภาพการศึกษาหรือไม่ ตรวจสอบการดำเนินงานของระบบและกลไกควบคุม คุณภาพการศึกษาภายในและขั้นตอนการดำเนินงาน สรุปคือ

2.1 การตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงาน ทั้งระบบด้วยตนเองของสถาบันการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และรายงานผลต่อผู้ปกครอง ผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา

2.2 การตรวจและทบทวนคุณภาพการศึกษาสถาบันการศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และ/หรือใช้มาตรการในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ที่กำหนดไว้

3. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น การประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment) ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการดำเนินงานโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินผลและรับรองว่าสถาบันการศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

1. เร่งรัดให้มีการพัฒนาระบบและกลไกประกันคุณภาพการศึกษา
2. ส่งเสริมให้มีการประเมินการปฏิบัติงานและสามารถตรวจสอบได้
3. เร่งรัดให้มีการพัฒนาความร่วมมือระหว่างคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์กับบุคคล/องค์กร
4. ส่งเสริมให้มีการนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร และผลจากกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เผยแพร่ต่อสังคมภายนอก

ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ประกอบด้วย

1. มีกรรมการประเมินคุณภาพภายใน ระดับ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกำหนดความรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายการประกันคุณภาพที่กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร
2. มีเกณฑ์/ตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพการศึกษา
3. มีกระบวนการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
4. ผู้บริหารและอาจารย์/บุคลากรของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
5. มีการประเมินตนเองและจัดทำรายงานการประเมินตนเองเพื่อการประกันคุณภาพภายในและรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก
6. สรุปผลการประเมิน และวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป

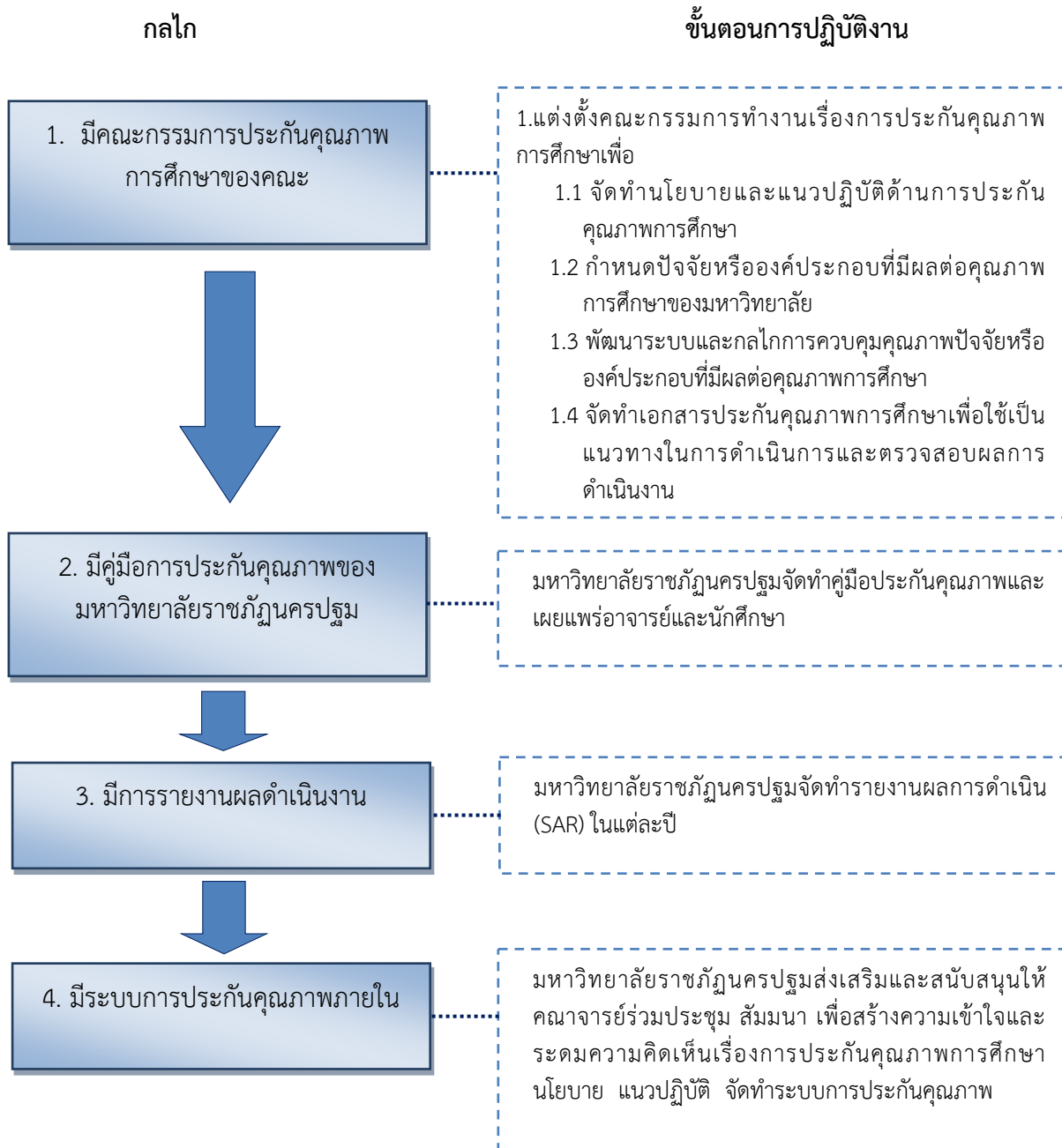
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ใช้ทฤษฎีระบบการประกันคุณภาพโดย นำปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์/ผลกระทบ (Output) มาอธิบาย และใช้วงจรเดมมิง (Deming Cycle) : PDCA (Plan-Do-Check-Act) ซึ่งเป็นวงจรการพัฒนาคุณภาพงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผน (Plan) คือ การวางแผนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพไว้ตั้งแต่ต้น เพื่อให้มีจุดมุ่งหมายและทิศทางในการดำเนินขั้นตอนนี้ สะท้อนอยู่ในแผนงานประจำปี
2. การดำเนินงาน (Do) การปฏิบัติงานให้บรรลุตามแผนงานที่วางไว้ การดำเนินการต่าง ๆ จะเป็นไปตามขั้นตอนหรือระบบงานที่ออกแบบหรือกำหนดโดยโปรแกรมวิชาฯ ผ่านกลไกการควบคุมตามโครงสร้างการบริหารขององค์กร

3. การตรวจสอบ (Check) คือ การตรวจสอบระบบและกลไกของการดำเนินงานรวมทั้งผลการปฏิบัติงานว่าได้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตั้งแต่แรกหรือไม่ หากมีปัญหาหรือจุดอ่อนของการดำเนินการ ควรได้มีการค้นหาสาเหตุและวางมาตรการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น

4. การพัฒนาปรับปรุง (Act) คือ การวางมาตรการปรับปรุงระบบและกลไกในการดำเนินการเพื่อเอื้อให้เกิดการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้มาตรการดังกล่าวควรเป็นข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนการดำเนินการของปีต่อไป

กลไกการประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินงานตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน

ระบบ	กลไก
1. การพัฒนาคุณภาพระบบที่สำคัญ คือ 1.1 มาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน - มาตรฐาน 9 องค์ประกอบของ สกอ. - มาตรฐานการอุดมศึกษา 3 มาตรฐาน - มาตรฐานตามมุมมองการบริหารจัดการ 4 ด้าน 1.2 มาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอกของ สมศ. ก.พ.ร.	1. กระบวนการพัฒนาคุณภาพ 1.1 มีนโยบายการประกันคุณภาพระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก/สถาบัน โปรแกรมวิชา 1.2 มีแผนงานประกันคุณภาพระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก/สถาบัน โปรแกรมวิชา 1.3 มีคู่มือประกันคุณภาพและคู่มืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 1.4 มีคณะกรรมการประกันคุณภาพ และ คณะกรรมการตรวจติดตามและประเมินคุณภาพระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก/สถาบัน โปรแกรมวิชา 1.5 ตัวชี้วัดร่วมของมหาวิทยาลัยและตัวชี้วัดสำคัญ และตัวชี้วัดที่เป็นอัตลักษณ์ ระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก/สถาบัน โปรแกรมวิชา 1.6 การสร้างเครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน และเครือข่ายการประกันคุณภาพภายนอก 1.7 มีผู้บริหารทุกระดับรับผิดชอบกำกับดูแลตัวชี้วัด และจัดเก็บข้อมูล 2. กระบวนการประกันคุณภาพ 2.1 จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อทบทวน ปรับปรุงหรือเทียบเคียงภายในองค์กรและภายนอกองค์กร 2.2 จัดการอบรมโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิและเชิญที่ปรึกษาจากภายนอก
2. การติดตามคุณภาพ มีระบบที่สำคัญคือ - ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐาน 9 องค์ประกอบของ สกอ. - ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอกของสมศ. - ตัวชี้วัดตาม 4 มิติ ของ ก.พ.ร	1. มีการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก / สถาบัน โปรแกรมวิชา 2. มีคณะกรรมการตรวจติดตามและประเมินระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก / สถาบัน โปรแกรมวิชา 3. การตรวจติดตามและประเมินภายนอกจากต้นสังกัด และจาก สมศ.
3. การประเมินคุณภาพ มีระบบที่สำคัญคือ - การรายงานประเมินตนเองระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก/สถาบัน โปรแกรมวิชา - การประเมินจากบุคคลภายนอกจากต้นสังกัด - การประเมินคุณภาพภายนอกจากสมศ.	1. มีการพัฒนาผู้ประเมินภายในตามหลักสูตรของสกอ. โดยการจัดอบรมตามที่สกอ. จัด 2. มีผู้บริหารรับผิดชอบการรายงานประเมินตนเองตามองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก/สถาบัน โปรแกรมวิชา 3. หน่วยงานทุกระดับ จัดทำรายงานการประเมินตนเอง และเตรียมความพร้อมรับการประเมินจากภายนอกเพื่อรับรองมาตรฐานคุณภาพ ระดับมหาวิทยาลัย คณะ สำนัก / สถาบัน โปรแกรมวิชา

ขั้นตอนในการดำเนินงานตามระบบคุณภาพ (PDCA) ดังนี้

1. Plan การวางแผน

เป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญ เนื่องจากการวางแผนจะเป็นจุดเริ่มต้นของงาน และเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การทำงานในส่วนอื่นไปเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนเป้าหมายการทำงานที่สามารถวัดผลได้ และเชื่อมโยงกับนโยบายกลยุทธ์ของคณะ มีการกำหนดการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมปฏิบัติได้จริง มีระยะเวลากำหนดแน่นอน

2. Do การปฏิบัติตามแผน

เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ในตารางการปฏิบัติงาน โดยคณะได้สร้างความรับผิดชอบให้ทุกคนที่รับผิดชอบในส่วนการดำเนินงาน ต้องมีความเข้าใจถึงความสำคัญในแผนนั้นๆ และดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรม ที่กำหนดตามแผน ความสำเร็จของการนำแผนมาปฏิบัติต้องอาศัยการทำงานด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกคน ตลอดจนการจัดการทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานตามแผนนั้น ๆ

3. Check การตรวจสอบและประเมิน

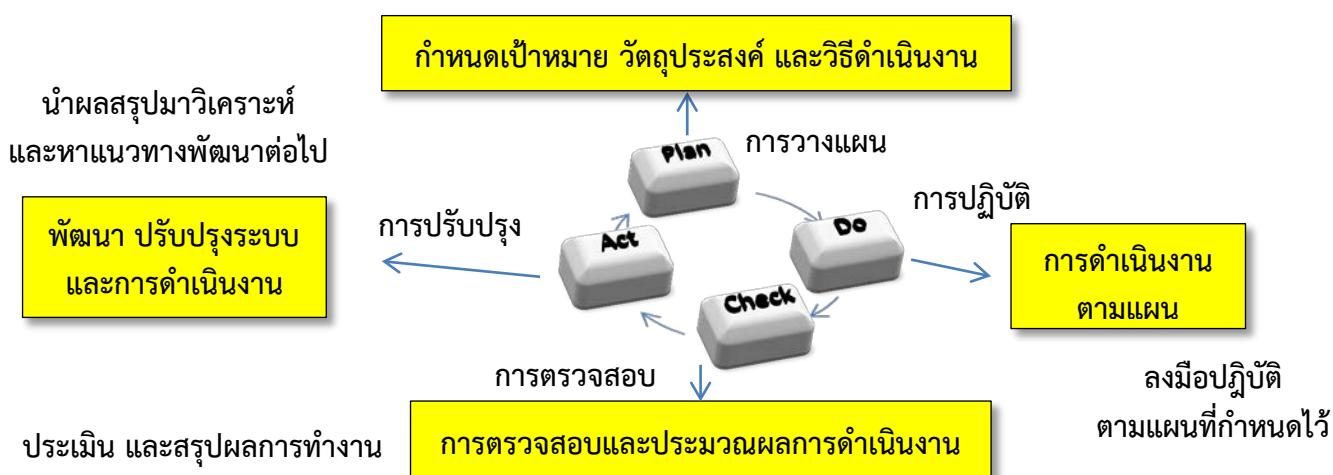
การตรวจสอบว่าเมื่อปฏิบัติงานตามแผนแล้วผลลัพธ์เป็นอย่างไร ได้ผลตามที่ตั้งใจไว้หรือไม่ เป็นการกำกับติดตามประเมินการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ จะมีการประเมิน วิเคราะห์ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเกณฑ์ชี้วัดที่กำหนดไว้ การไม่ประสบผลสำเร็จอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น การไม่ปฏิบัติตามแผน การเลือกใช้เทคนิคไม่เหมาะสม สิ่งที่จะสามารถรู้ได้ว่าผลกับแผนที่ตั้งไว้ต่างกันอย่างไร สิ่งสำคัญที่สุดคือ การบันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และปรับปรุงให้ดีขึ้น

4. Act การนำผลการประเมินมาปรับปรุง

เป็นขั้นตอนการนำเอาผลจากขั้นตรวจสอบ มาหาทางดำเนินการให้เหมาะสมต่อไป เพื่อให้ได้ผลการดำเนินงานที่ดี และมีการพัฒนาในครั้งต่อไป

- ถ้าการดำเนินงานประสบผลตามเป้าหมาย ให้รักษาการดำเนินงานนั้นไว้
- หากพบว่ามีข้อผิดพลาดไม่ว่าในขั้นตอนใด ๆ ก็ตาม ให้หาสาเหตุและแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น
- หาทางปรับปรุง เพื่อให้การปฏิบัติครั้งต่อไปดีขึ้นกว่าเดิม

กำหนดขั้นตอนวิธีที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

กระบวนการและวิธีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษากำหนดเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดแนวทางควบคุมคุณภาพ

- 1) กำหนดองค์ประกอบ ตัวชี้วัดและเกณฑ์ประเมินตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับสภาพของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- 2) กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์ประเมินชี้วัด ตามภารกิจหลักของหน่วยงานในทุกระดับ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบงานของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

- 1) กำหนดพันธกิจ ปรัชญา วัตถุประสงค์และเป้าหมาย
- 2) กำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3) จัดทำแผนประกันคุณภาพการศึกษา
- 4) กำหนดกรอบภาระงานประกันคุณภาพการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับโปรแกรม/กลุ่มโปรแกรมวิชา ระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัย
- 5) ประเมินตามกรอบภาระงานประกันคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การจัดระบบเอกสาร

- 1) คู่มือการประกันคุณภาพ เป็นเอกสารที่ระบุนโยบายและแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพรวมทั้งรายละเอียดของโครงสร้างการบริหารงาน ภารกิจหลักและองค์ประกอบต่างๆ ของหน่วยงานเป็นลายลักษณ์อักษร
- 2) รายงานประเมินตนเอง (SAR) เป็นเอกสารที่รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงาน เป็นเอกสารที่แสดงถึงผลการดำเนินประกันคุณภาพของหน่วยงาน หน่วยงานแต่ละหน่วยจะต้องรวบรวมเอกสาร ระเบียบ คำสั่งหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพของหน่วยงานเป็นรูปเล่มไว้ประจำหน่วยงานของตน พร้อมทั้งจะให้กรรมการตรวจสอบและประเมินผลของมหาวิทยาลัยได้ตรวจสอบ

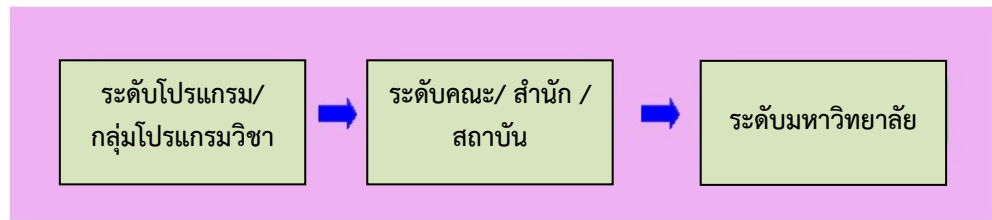
ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพภายใน แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 ระดับโปรแกรมวิชา/กลุ่มโปรแกรมวิชา จะตรวจสอบความพร้อมของข้อมูลและเอกสารที่จะนำมาใช้เป็นข้อมูลส่วนกลาง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินภายในดำเนินการประเมิน

ระดับที่ 2 ระดับคณะ/สำนัก/สถาบัน จะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิหรือคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อตรวจสอบในระดับต้น ผลการตรวจสอบจะเป็นข้อมูลในการจัดทำในการประเมินตนเองระดับหน่วยงาน คณะ สำนัก และเตรียมความพร้อมเพื่อรับการตรวจสอบจากคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัยประเมินคุณภาพภายใน

ระดับที่ 3 ระดับมหาวิทยาลัย การตรวจสอบระดับนี้ ดำเนินการโดยคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น เพื่อตรวจสอบหน่วยงานระดับมหาวิทยาลัย รายงานผลการตรวจสอบของหน่วยงานภายใน จะได้รับการประมวลเพื่อจัดทำสรุปเป็นการรวบรวมเสนอผู้บริหาร เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาวิทยาลัย และเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

ลำดับขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ขั้นตอนที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพระดับนี้ ดำเนินการโดยผู้ประเมินภายนอกซึ่ง สมศ. (องค์การมหาชน) เป็นผู้มอบหมายให้ดำเนินการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา โดยการ

- ศึกษาและรวบรวมข้อมูลการรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของวิทยาลัย
- เก็บข้อมูลจากเอกสาร รายงานต่าง ๆ ดูการปฏิบัติจริง
- สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้เสีย

ผลที่คาดว่าจะได้รับการประกันคุณภาพการศึกษา

- 1) เกิดการพัฒนาคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่องเข้าสู่ระดับมาตรฐานสากล และมีความเป็นเลิศ ทางวิชาการ ตามจุดเน้นและอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา
- 2) การใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) การบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะทำให้การผลิตบัณฑิตทุกระดับ การสร้างผลงานวิจัย และการให้บริการวิชาการ เกิดประโยชน์สูงสุด และตรงกับความต้องการของสังคมและประเทศ
- 4) สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานบริหารการศึกษา และรัฐบาล มีข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นระบบในการกำหนดนโยบาย วางแผน และบริหารจัดการการศึกษา
- 5) นักศึกษา และผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- 6) ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคมและประเทศชาติได้เยาวชนและคนที่ดีมีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยทำงาน พัฒนาองค์กร ชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป
- 7) บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาได้ทำงานอย่างมืออาชีพได้ทำงานที่เป็นระบบที่ดี มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กร มีทิศทางการจัดการศึกษาที่ชัดเจนตามมาตรฐานกลางที่กำหนด

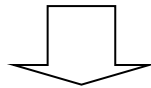
แนวทางปฏิบัติด้านงานประกันคุณภาพ ปีการศึกษา 2556
ระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ผู้กำกับดูแลตัวบ่งชี้

หน้าที่

- จัดทำแผนการปฏิบัติงาน Improvement Plan
- กำกับดูแลให้เป็นแผน Improvement Plan

ประกอบด้วย รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดี

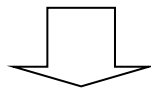

ผู้รวบรวมข้อมูล

หน้าที่

- ติดตามและควบคุมผู้ปฏิบัติให้ดำเนินงานเป็นไปตามแผน
- ควบคุมขบวนการสังเคราะห์ SAR ของมหาวิทยาลัย

ประกอบด้วย ผู้อำนวยการและหัวหน้าหน่วยงาน

ผู้ปฏิบัติ

หน้าที่

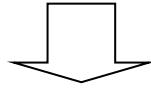
- ดำเนินการแผนที่กำหนด พร้อมจัดเก็บหลักฐานตามตัวบ่งชี้
- ดำเนินการสังเคราะห์ SAR ในระดับมหาวิทยาลัยฯ
- ดำเนินการรับตรวจประเมิน ตามข้อซักถามจากกรรมการ

ประกอบด้วย

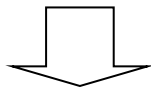
- เจ้าหน้าที่จากศูนย์ สำนัก หรือหน่วยงานกลาง
- ตัวแทนจากคณะที่กำกับดูแลตัวบ่งชี้

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพ ปีการศึกษา 2556
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

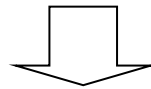
หน่วยงานระดับคณะ ศูนย์ สำนักและสถาบันจัดทำรายชื่อผู้รับชอบตาม
ตัวบ่งชี้ ร่วมถึงเป็นผู้ประสานงานกับมหาวิทยาลัย

ทุกหน่วยงานจัดทำ Improvement Plan โดยวิเคราะห์จากผลการ
ประเมินของปีที่ผ่านมาเพื่อหาแนวทางแก้ไขและวางแผนดำเนินงานในปี
การศึกษา 2556

ทุกหน่วยงานต้องมีการรายงานผลการประเมินตนเองรอบ 6 เดือน
เพื่อเป็นการทบทวนขั้นตอนการทำงานและหลักฐาน และวางแผน
ดำเนินงานในส่วนที่ยังไม่ได้ปฏิบัติ หรือเพิ่มเติมหลักฐานที่ยังไม่
สอดคล้องตามระบบและขั้นตอนการทำงานตามตัวบ่งชี้

ทุกหน่วยงานต้องมีการรายงานผลการประเมินตนเองรอบ 12 เดือน
เพื่อรับการตรวจประเมินคุณภาพภายใน

หมายเหตุ

ทุกหน่วยงาน หมายถึง โปรแกรมวิชา คณะ สำนัก และสถาบัน

แนวทางปฏิบัติด้านงานประกันคุณภาพ ปีการศึกษา 2556

ระดับคณะ ศูนย์ สำนัก และสถาบัน

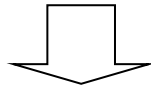
ผู้กำกับดูแลตัวบ่งชี้

หน้าที่

- จัดทำแผนการปฏิบัติงาน Improvement Plan
- กำกับดูแลให้เป็นแผน Improvement Plan

ประกอบด้วย

- คณบดี รองคณบดีและผู้ช่วยคณบดี ผู้อำนวยการ

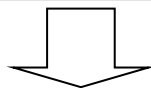
ผู้รวบรวมข้อมูล

หน้าที่

- ติดตามและควบคุมผู้ปฏิบัติให้ดำเนินงานเป็นไปตามแผน
- ควบคุมขบวนการสังเคราะห์ SAR ของคณะ ศูนย์ สำนัก และสถาบัน

ประกอบด้วย

- รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดีและอาจารย์

ผู้ปฏิบัติ

หน้าที่

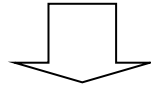
- ดำเนินการแผนที่กำหนด พร้อมจัดเก็บหลักฐานตามตัวบ่งชี้
- ดำเนินการสังเคราะห์ SAR ในระดับคณะ ศูนย์ สำนัก และสถาบัน
- ดำเนินการรับตรวจประเมิน ตามข้อซักถามจากกรรมการ

ประกอบด้วย

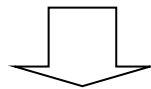
- รองคณบดี ผู้ช่วยคณบดี ผู้อำนวยการ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่กำกับดูแลตัวบ่งชี้
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพ ปีการศึกษา 2556
ระดับคณะ ศูนย์ สำนัก และสถาบัน

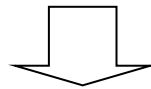
หน่วยงานระดับคณะ โปรแกรมวิชาจัดทำรายชื่อผู้รับชอบตามตัวบ่งชี้
รวมถึงเป็นผู้ประสานงานกับมหาวิทยาลัย

ทุกหน่วยงานจัดทำ Improvement Plan โดยวิเคราะห์จากผลการ
ประเมินของปีที่ผ่านมา เพื่อหาแนวทางแก้ไขและวางแผนดำเนินงาน
ในปีการศึกษา 2556

ทุกหน่วยงานต้องมีการรายงานผลการประเมินตนเองรอบ 6 เดือน
เพื่อเป็นการทบทวนขั้นตอนการทำงานและหลักฐาน และวางแผน
ดำเนินงานในส่วนที่ยังไม่ได้ปฏิบัติ หรือเพิ่มเติมหลักฐานที่ยังไม่
สอดคล้องตามระบบและขั้นตอนการทำงานตามตัวบ่งชี้

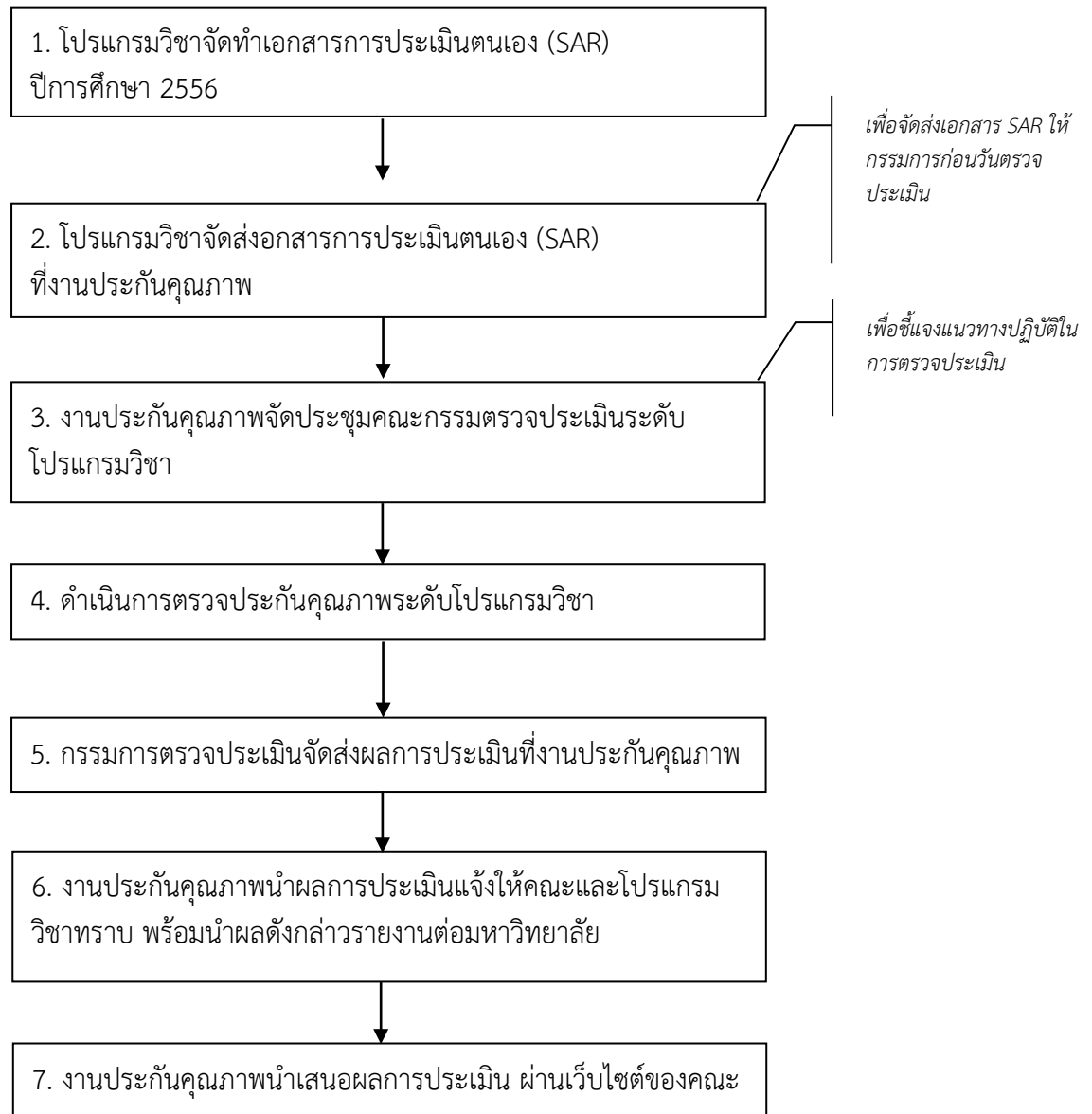

ทุกหน่วยงานต้องมีการรายงานผลการประเมินตนเองรอบ 12 เดือน
เพื่อรับการตรวจประเมินคุณภาพภายใน

หมายเหตุ

ทุกหน่วยงาน หมายถึง โปรแกรมวิชา คณะ ศูนย์ สำนัก และสถาบัน

แนวทางการตรวจประเมินประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับโปรแกรมวิชา ปีการศึกษา 2556

แนวทางการตรวจประเมินประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับคณะ ปีการศึกษา 2556

